

Terugblik

VOC Symposium 2017

13 oktober, Doetinchem

D'ran!

Hoe overheden en bedrijven samen zorgen voor een breed aanbod van collectieve vervoersdiensten in de Achterhoek

Breed collectief vervoersaanbod in Doetinchem door samenwerking, innovatie en een pragmatische aanpak

Het stadhuis en het OV-museum van Doetinchem waren 13 oktober 2017 het toneel van het jaarlijkse symposium van de Vereniging Openbaar vervoer Centrumgemeenten (VOC). Dit jaar stond de lokale en regionale mobiliteitsaanpak, en met name de collectieve vervoersvoorzieningen, centraal. Tijdens de dag werd duidelijk dat overheden en marktpartijen het innovatieve en complete collectieve vervoersaanbod in Doetinchem van de grond hebben gekregen door een combinatie van samenwerken, innoveren en een pragmatische aanpak.

Inleiding

De deelnemers werden welkom geheten door Burgemeester Mark Boumans. De raadszaal van het stadhuis van de gemeente Doetinchem zorgde voor een statig en mooi decor tijdens de ontvangst en de plenaire onderdelen in de ochtend. Dagvoorzitter Frans Miggelbrink zette de sprekers en deelnemers aan tot debat en wist ons voor zich te winnen met zijn Achterhoekse humor. In de middag werden we na een transfer met lichte elektrische voertuigen warm ontvangen in het OV-museum met een lunch. De bijna zomerse temperaturen tijdens de excursie, de zeepkistsessies en de afsluitende droegen bij aan een gezellige en ontspannen sfeer. VOC-voorzitter Ed Rentenaar prees in zijn slotwoord de gemeente Doetinchem voor de geslaagde bijeenkomst met interessante presentaties, excursie en demonstraties, maar ook leuke ontmoetingen tijdens de pauzes.

Vervoersaanbod

Burgemeester Mark Boumans heette ons welkom in Doetinchem. Hij nam de bezoekers mee in een uiteenzetting over Doetinchem en vertelde namens wethouder Peter Drenth over de mobiliteitsontwikkelingen in de gemeente. De Achterhoek kent een rijke geschiedenis als het gaat om openbaar vervoer met als meest in het oog springende het regionale trein- en bussysteem dat ooit als visgraatmodel is geïntroduceerd in de regio en inspiratiebron is geweest voor vele andere regio's. De regio beschikt over een uitgebreid aanbod van collectieve vervoersvoorzieningen: naast de WMO-voorzieningen en het leerlingenvervoer rijden de zogenaamde Servicelijnen, de Nachtvliinder, ZOOV, BrengFlex. Dit allemaal boven op het (openbare) streekvervoer.

Vervoersknooppunt

Doetinchem is met 57.000 inwoners geen grote stad, maar de drukte op en rondom het station bewijst dat het een belangrijke functie in het voorzieningenaanbod voor de regio. Het trein- en

busstation fungeert als regionaal OV-knooppunt, waar het op het moment van ons bezoek 's middags druk was op het perron en bussen vlak voor vertrek volliepen met passagiers. Het stationsgebied ondergaat op het moment een metamorfose en ontwikkelt zich tot verblijfsgebied waar fietsers en voetgangers volop de ruimte krijgen. Op het voorplein wordt zelfs gebouwd aan een skatepark, dat samen met de toekomstige gebruikers is ontworpen. Met de verbouwing van het stationsgebouw ontstaat zo een hoogwaardige 'vervoershubs' waar in Doetinchem jarenlang is gewerkt én waar de stad jarenlang mee vooruit kan.

Regio als verbindende kracht

De gemeenten werken samen in regionaal verband aan mobiliteit via de Regio Achterhoek, een bestuurlijk samenwerkingsverband in een van oudsher samenhangend gebied. De samenwerking kenmerkt zich als pragmatisch, innovatief en gewoonweg 'doen'. Daarom ook de titel van het symposium "D'ran!". De regio vormt tegelijk een natuurlijke schakel met de provincie, die optreedt als opdrachtgever voor het openbaar vervoer in geheel Gelderland.

De regionale OV-visie voor de Achterhoek is een initiatief geweest van de provincie. Gemeenten hebben hierop kunnen reageren, waarop de provincie de visie heeft aangepast. Op deze manier is het mogelijk om een grote concessie een regionaal karakter te geven en heeft dit geleid tot andere strategische keuzes. Zo is na inbreng van de Regio Achterhoek gekozen voor weliswaar minder opstappunten, maar met een hogere kwaliteit.

Om de lokale wensen nog beter in beeld te krijgen en in samenhang met andere gemeentelijke domeinen te bezien is het de moeite waard om de mogelijkheid te onderzoeken om het proces om te draaien en als gemeenten in de regio zelf het initiatief te nemen voor een regionale OV-visie. Tegelijkertijd leidt een complex afstemmingsproces niet altijd tot een beter resultaat en wellicht is deze vorm van samenwerking dan ook wel een heel mooi voorbeeld van de pragmatische en doelgerichte aanpak in de Achterhoek.

Openbaar doelgroepenvervoer

We spreken al jaren over de integratie van openbaar vervoer en doelgroepenvervoer. Er zijn al veel goede voorbeelden in Nederland van integraal doelgroepenvervoerbeleid, maar in Doetinchem heeft men sinds enkele jaren de integratie van doelgroepenvervoer en openbaar vervoer al vorm gegeven zonder dit als zodanig te benoemen.

De voormalige stadsdienstlijnen in Doetinchem zijn getransformeerd naar Servicelijnen die zich richten op mensen die veel gebruik maken van zorgvoorzieningen. Daarbij rijden de Servicelijnen bewust niet (meer) langs scholen, dat wordt overgenomen door de streekbuslijnen. De Servicelijnen doen wel alle medische posten en het ziekenhuis, verzorgingscentra, winkelcentra, overstappunten en buurten aan waar veel mensen wonen die van deze voorzieningen gebruik maken. De snelste route staat niet voorop, wel de serviceverlening en bereikbaarheid. Bijzonder hieraan: dit is geen doelgroepenvervoer, maar officieel openbaar vervoer. Dat betekent dus ook busjes in de huisstijl van Arriva, opname van de lijnen in de reisplanners en betalen met de OV-chipkaart.

Parallel hieraan rijdt ZOOV: het vraagafhankelijke integrale doelgroepenvervoersysteem van Doetinchem, Winterswijk, Bronckhorst en andere gemeenten in de regio Achterhoek. Dit "Uber" voor leerlingen naar speciaal en bijzonder onderwijs, mensen met een Wmo-indicatie en Wsw-medewerkers biedt deur-tot-deurvervoer. Voor mensen die echt afhankelijk zijn van dit vervoer geldt een lager tarief dan wanneer iemand de reis ook met het openbaar vervoer had kunnen afleggen. De

ervaringen met ZOOV zijn tot nu toe goed. Naast dit systeem is ook BrengFlex actief in de regio met ritten van en naar buurregio Arnhem - Nijmegen.

Doetinchem is met de Servicelijnen, ZOOV en de wisselwerking van deze concepten met het streekvervoer ver met de integratie van doelgroepenvervoer en openbaar vervoer. Een efficiënter vervoersysteem leidt uiteindelijk tot winst voor zowel de reizigers als voor de gemeente.

Lichte elektrische voertuigen

Het vervoer van het stadhuis naar het OV-museum werd verzorgd met een vloot van elektrische geschakelde wagentjes die op het eerste gezicht doen denken aan een moderne variant van een recreatief bandentreintje. De producent zal ongetwijfeld ook vaak ‘golfkarretje’ te horen krijgen, maar Electrocar heeft ons kennis laten maken met een interessante eigen voertuigcategorie.

Dit type light electric vehicles (ELV) is vrij van geluid- en luchtuitstoot voor de directe omgeving en wat minstens zo opmerkelijk is, ze zijn zeer laagdrempelig in het gebruik. Waar een passagier bij een stadsbus(je) echt in het voertuig stapt en volledig omgeven is door het voertuig, stap je hier – in elk geval de reiziger zonder handicap – in één beweging in, en in één beweging weer uit.

Hiermee lijkt dit voertuigtype een middenweg te zijn tussen een fiets en een bus. Los van praktische vraagstukken over dienstregeling en inpassing in het wegverkeer zou zo’n ELV een mooie aanvulling kunnen zijn in het aanbod van vervoersdiensten tussen bijvoorbeeld een winkelcentrum, parkeerterrein, OV-knooppunt en dergelijke. Of misschien is het wel inzetbaar als wijkbus? De zijanten zijn open, dus de reizigers hebben te maken met zowel de lasten als de lusten van de weerssituatie. In elk geval bood deze ELV op een mooie dag als vrijdag 13 oktober in Doetinchem op de verbinding tussen stadhuis en het station en het OV-museum een geheel nieuwe blik op mobiliteit.

Samenwerking, innovatie en pragmatiek

Tijdens het symposium werd bevestigd dat in en rond Doetinchem sprake is van een breed aanbod van collectieve vervoersdiensten. Uit de presentaties van de provincie, gemeente, de vervoerbedrijven en de innovatieve bedrijven blijkt het succes voor te komen uit een goede samenwerking tussen provincie en gemeente, maar ook tussen overheden en vervoerbedrijven. Daarbij is men niet bang om innovatieve concepten uit te proberen en blijven ideeën niet steken in doorrekeningen en onderzoeken. In Doetinchem niet wordt gesproken over integratie van doelgroepenvervoer en openbaar vervoer en innovatie, daar dóén ze het gewoon!

